# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- להכיר ציטוטים מרכזיים הקשורים להרצל ולתקופתו
- לזהות מי אמר כל ציטוט ובאיזה הקשר
- לתרגל חשיבה על מטרת הדברים והקשר שלהם לחיים היום

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

### חלק א' – הבנה - מי אמר את זה?

1. א – הרצל
2. ב – אליעזר בן־יהודה
3. ב – אחד העם
4. ב – ספר ירמיהו בתנ"ך
5. ג – הרצל
6. ב – בנאום הפתיחה בקונגרס הציוני הראשון

### חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כך מצוין במקור
2. לא נכון – זו הייתה הכרזה סמלית על ייסוד התנועה, לא מדינה בפועל
3. נכון – כך צוין במקור
4. נכון – תהלים קלז, ה
5. נכון – כך מופיע במאמרו
6. נכון – היא מזוהה עם בן־יהודה וחוגו

### חלק ג' – השלימו את המקור

1. אגדה
2. ייסדתי
3. חלום
4. דבר
5. גבולם

### חלק ד' – התאמה - מקור וציטוט

- 1 – ב (אם תרצו, אין זו אגדה)
- 2 – ה (לא זה הדרך)
- 3 – ד (עברי, דבר עברית)
- 4 – ג (ושבו בנים לגבולם)
- 5 – א (אם אשכחך ירושלים)

### חלק ה' – חשיבה - מטרת הדברים

1. לעודד אנשים להאמין שחלום יכול להתגשם בעזרת רצון ומעשה
2. כדי לתעד רגע חשוב עבורו באופן אישי, גם אם עוד לא היה ברור שהחזון יתגשם
3. הרצל מדבר על עתיד ומעשה, בעוד הפסוקים מבטאים געגוע וזיכרון לאורך דורות

### חלק ו' – כתיבה אישית

1. תשובה אישית - לבדוק שהתלמיד בחר ציטוט אחד, הסביר את משמעותו וקישר אותו לחוויה אישית או עכשווית

### כרטיס יציאה – מה לחפש

- הרצל - מוטו אלטנוילנד
- בן־יהודה - תחיית הלשון העברית
- ציפייה לשיבה לארץ - למשל ושבו בנים לגבולם

## טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את הכיתה לקבוצות, כל קבוצה מקבלת ציטוט אחד ומציגה אותו בקצרה
- כדאי לעודד דיון פתוח בשאלה האחרונה ולא לצפות לתשובה אחת נכונה
- יש להדגיש שחלק מהתרגומים הם חופשיים ולבדוק מול מקור מדויק בהזדמנות

# דף תרגול: מקורות וציטוטים על הרצל והציונות

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה יש משפטים ידועים של הרצל ושל אנשים נוספים. נלמד מי אמר כל משפט ולמה.

## 📖 מילון קטן:

| | |
|---|---|
| **ציטוט** | משפט מדויק שמישהו אמר או כתב |
| **מוטו** | משפט קצר שמבטא רעיון מרכזי |
| **אלטנוילנד** | ספר של הרצל שמתאר חברה יהודית עתידית |
| **קונגרס ציוני** | כנס נציגים של התנועה הציונית |
| **תחיית הלשון** | החזרת העברית לשפה מדוברת |
| **יומן** | כתיבה אישית יומיומית |
| **אחד העם** | הוגה דעות שכתב על תרבות וציונות |

## 1 חלק א' – הבנה - מי אמר את זה?

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** מי אמר 'אם תרצו, אין זו אגדה'?

א) הרצל ב) אחד העם ג) בן־יהודה ד) ירמיהו הנביא

**2.** מי אמר 'עברי, דבר עברית'?

א) הרצל ב) אליעזר בן־יהודה ג) אחד העם ד) דוד בן גוריון

**3.** מי כתב את 'לא זה הדרך'?

א) הרצל ב) אחד העם ג) בן־יהודה ד) ירמיהו

**4.** מאיפה הציטוט 'ושבו בנים לגבולם'?

א) יומנו של הרצל ב) ספר ירמיהו בתנ"ך ג) נאום בקונגרס ד) מאמר של אחד העם

**5.** מי כתב על בזל ביומנו?

א) אחד העם ב) בן־יהודה ג) הרצל ד) נביא מהתנ"ך

**6.** איפה נאמר המשפט על שיבה אל היהדות?

א) ביומנו של הרצל ב) בנאום הפתיחה בקונגרס הציוני הראשון ג) במאמר של אחד העם

ד) בספר אלטנוילנד

## 2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | המשפט 'אם תרצו, אין זו אגדה' הוא המוטו של הספר אלטנוילנד. | ☐ | ☐ |

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 2 | הרצל כתב ביומנו שבבזל הקים את מדינת היהודים בפועל, עם צבא וממשלה. | ☐ | ☐ |
| 3 | הציטוט ׳כל מעשי בני האדם היו תחילה חלום׳ מופיע באחרית הדבר של אלטנוילנד. | ☐ | ☐ |
| 4 | הפסוק ׳אם אשכחך ירושלים׳ לקוח מספר תהלים. | ☐ | ☐ |
| 5 | אחד העם כתב שהשבת שמרה על עם ישראל יותר משעם ישראל שמר עליה. | ☐ | ☐ |
| 6 | הסיסמה ׳עברי, דבר עברית׳ קשורה לתנועת תחיית הלשון העברית. | ☐ | ☐ |

## 3 חלק ג׳ – השלימו את המקור

השלימו את המילה החסרה.

**1.** אם תרצו, אין זו _____ .

**2.** בבזל _____ את מדינת היהודים.

**3.** כל מעשי בני האדם היו תחילה _____ .

**4.** עברי, _____ עברית!

**5.** ושבו בנים ל _____ .

## 4 חלק ד׳ – התאמה - מקור וציטוט

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** הרצל | ___ | **א.** אם אשכחך ירושלים |
| **2.** אחד העם | ___ | **ב.** אם תרצו, אין זו אגדה |
| **3.** בן־יהודה | ___ | **ג.** ושבו בנים לגבולם |
| **4.** ירמיהו | ___ | **ד.** עברי, דבר עברית |
| **5.** תהלים | ___ | **ה.** לא זה הדרך |

## 5 חלק ה׳ – חשיבה - מטרת הדברים

ענו בקצרה.

**1.** מה לדעתכם הייתה מטרת הרצל כשכתב את המשפט ׳אם תרצו, אין זו אגדה׳?

**2.** מדוע ציטט הרצל את עצמו ביומן אישי ולא רק בנאום פומבי?

**3.** מה ההבדל בין מטרת הציטוט של הרצל לבין מטרת פסוקי התנ"ך שהובאו?

## 6 חלק ו' – כתיבה אישית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

**1.** בחרו אחד מהציטוטים בדף וכתבו מדוע הוא מדבר אליכם במיוחד, ואיך הוא קשור לחיים שלכם היום.

### כרטיס יציאה

מי אמר 'אם תרצו, אין זו אגדה'?

באיזה הקשר נאמר המשפט 'עברי, דבר עברית'?

תנו דוגמה לציטוט אחד מהתנ"ך שהובא בדף ולמה הוא קשור לנושא

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀